

Termokamerou sledován závrt u Kamenného ponoru

Kamil Pokorný – člen ČSS 4677-I

Naše zimní speleoakce jsou často omezeny počasím. Pokud je silný vítr a riziko pádu stromů, nevyjíždíme. Pokud hustě chumelí, nebo je extra silný mraz, a nebo náledí, tak se nám také protáhne ranní porada i přes poledne a do terénu nevyjedeme. V prosinci 2018 se nám ale s kolegy jedno dopoledne podařilo do naší společné bádací lokality vyjet... Byl mrazík a tak jsem termokamerou sledoval v Kamenném žlábku některá nadějná místa.

Zašli jsme i ke Kamennému ponoru, kde nás zajímá jeden dosud nezkoumaný závrt. Závrťová deprese má rozměry 4,2 x 5 m eliptického tvaru v podélné ose SSV – JJZ a hloubku 1,3 m. Telegnosticky je výrazně aktivní s detekcí dutiny v hloubce mezi 12 – 17 m, jasnější reakce je ve 14 – 15 m. Může to být původní „komín“, jehož okraje byly kdysi při povrchu odlámaný pro vápenické pece. Svahy této deprese jsou přerovnaný sprašovými návějemi z okolního terénu.

Na termokameře se ale žádná výraznější teplotní anomálie neukázala. Ve spodní části se zdržoval větší mrazový chlad oproti vyšším až okrajovým částem stěn kuželu závrtu, kde převládají na displeji oranžové až žluté odstíny, na teplotní barevné škále znamenající o trochu vyšší povrchové teploty.

Odhadnout správně, ve kterém případě se už jedná o nápadnou teplotní anomálii, a kdy se jedná pouze o naakumulovaný chlad, chce zkušenost. Teoreticky by chladnější místa u dna kužele závrtu mohla také znamenat nasávání venkovního mrazivého vzduchu v rámci cirkulace do neznámých dutin, které by ale musely následně výškově přesahovat místo kužele. To však vzhledem k celkové dispozici okolních předpokládaných dutin a především postupného spádu podzemních cest Hostěnického potoka opravdu není pravděpodobné – podzemní dutiny se budou v nejbližším okolí nacházet především hlouběji, a tak by se v mrazivém venkovním počasí dalo předpokládat směrem na povrch spíše vanutí vzduchu teplejšího, ohřátého v podzemních prostorech. A to se zde neděje.

To, že se takový efekt termokamerou nepotvrdil, nevyvrací domněnku o původní existenci „komínu“. Komín bude za dlouhá období a místní přesvahování sprašovými hlínami jistě zanesen a ucpán a za spolupůsobení srážkových a jiných vod může být zcela „utemován“ tak, že žádný teplejší podzemní vzduch z neznámých podzemních prostor směrem vzhůru nepouští.

Závrt u Kamenného ponoru si jistě také zaslouží minimálně další sledování a bádání ve smyslu povrchových detekcí a souvislostí nejen prolongačními metodami pomocí virgulí, ale nejlépe i pomocí ověření georadarem včetně navazujících dutin, které zde detekujeme. A v ideálním případě také alespoň povrchovější fyzickou otevírku, která teprve může vyvrátit nebo potvrdit existenci skutečného komínu do hlubších neznámých dutin.

Více informací včetně videozáznamů z celé lokality: www.speleozahady.cz/termokamera.html

Video z měření nové šachty Hynštovy ventaroly, popisovaného Kamenného ponoru a blízkého závrtu v ten den naší speleo-akce: http://speleozahady.cz/video/termokamerou_12_2018.MOV

Literatura: L. Slezák – Příspěvek k paleogenezi Kamenného žlíbku a jeho vazbám na Ochozskou jeskyni v jižní části Moravského krasu (12/2018 do 11. ročenky SE-3 2019)